

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dilele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu trilu-
niulu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu trilniulu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu gósta 15 cr.

Tóte síodieniele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. taese timbrale.

Invitare de prenumeratiune.

Frati romani d'in lumea mare,
Cari sciti carte sí scrisóre,
Sí vi place sà glumiti,
Síóde lucruri sà cetiti,
Càtra voi me 'ndreptu acum'a,
Mai lasandu la-o parte glum'a,)
Sí vi dícu sà tieneti minte,
Cà cu numerulu presente,
In triluniulu nou intràmu,
Sí-a glumí continuàmu;
Deci acést'a n'o uitati,
Ci grabiti de v'abonati.

Ér' acei mari domnisorii,
Ce-su detóri cu banisorii,
Sà grabésc'-a se cuitá.
Cà nu-i mai potu asceptá;
Déc' acést'a nu voru face,
Mie vina sà-nu-mi bage,
Cà s'oru vedé maculati,
Pe man'a dracului dati,
In a lui carte 'nsemnati,
Sí pe fruntea loru timbrati,
Sí astu-feliu ei demascati,
De mine voru fi tractati,
Ca nesce rei de platitu,
Sí ómeni for' de creditu.

Plat'a mea nu este mare,
O póte solví ori care,
Déca pe unu anu 8 zloti,
Nu poteti platí chiaru toti,
Tramiteti mai pucínei,
Numai veniti desu cu ei.

Dela ómeni mai seraci
Nu póftescu eu bani in saci,
Asié dela 'nvetiatori,
Economí, sí profesori,
Dela bietii de studenti,
Sí cinstitií mei clienti,
Cu cincí sloti me 'ndestulescu,
Numai sà sciu, cà platescu;
Déca Dvóstra déra,
Veti esí cu farb' afora,
Atunci eu voiu vení éra,
Marti colea cam càtra séra,
Sí Vi voiu aduce glume,
Sí síodienii de pr' in lume;
Dér' déca-su fora parale,
Nu-mi vine dorulu de cale,
Cà flamendu sí insetatu,
A glumí n'am invetiatu.
Ce v'am spusu eu pan'acum'a
Vi-a placutu, credu, totu de-a-un'a,
Ce voiu spune 'n venitoriu,
Va fi mai atragetoriu.
Voia buna, sanitate,
Vi póftescu sí mai departe.
Tand'a, Mand'a, ve saluta,
Trénc'a. Flénc'a, ve saruta,
Sí sà róga frumosiélu,
Sà li dati care-v' unu mnielu,
C'ar mancá sí ei friptura,
Sà se unga pela gura.
Cà de borsiu sí de malaiu
Nu li vine-a glumí 'n Maiu.
Cu aceste remanu eu,
Asceptandu la bani mereu.

Rogatiunea de septemana a romanilor.

Pripéla 2.

Cà a sfàramatu porti de arama, si zàvóre de feru a frantu, si i-au scosu pre ei d'intru intunerecu si d'in umbr'a mortii, si legaturele loru le a ruptu.

Chronic'a alegeriloru sinodali.

II. Archipitigoi.

Archidieceșanii, ómeni, caror'a li cresce capulu de subsuóra, s'a unitu inca in dílele cele d'in urma ale lui Siagun'a, in principii pentru salvarea intregi metropolii. In credintia, cà spiritulu lui Siagun'a a trecut pr'in metempsychosis in ei, s'a privitu de talp'a constitutiunei basericesci.

Facultates animi, séu romanesce: facultatile animale ale acestoru ómeni, au contribuitu destulu in cele dóue congrese basericesci electorale d'in 1873/4. ca sà li póta da istori'a basericesca fia-carui'a epitetonulu de „frater indignus“!

Dér' sà vede, cà nu li-a fostu destulu cu crachulu patentalu d'in cele dóue congrese electorali. Poterea, despre care dispuneau in regimulu archidieceșei i-au indemnatu la lupta necontenita contr'a fapteloru complinite.

Nu li erá destulu a impuscá d'in Tinagrafulu romanu, séu hinterladenulu cu cremene, opiniunea publica in interesulu propriu. Au plecatu pe sub pamentu si in tómn'a trecuta apareá tóta archidieceș'a unei lunci rimate de soboli. D'in tóta gaur'a de sobolu resuflá o agentura verbuncatória pentru compunerea sinodulu d'in 1876. intregu d'in archi- si pitigoi. — Totulu s'a pusu in actiune. Si déca ar fi elocatu archipitigoi sudorile, ce i-au costatu alegerile sinodali d'in acestu anu, spre fructificare in Spitzbergen, s'ar fi topitu tóta ghiaci'a, ce acopere capulu osiei pamentulu de nordu, si tóte espeditiunile nordice ar fi devenitu superflue. In archidieceș'a inse, unde-i cunósce lumea d'in ce panura spiritala sunt compusi, h-au inghiaciatu sudorile pe vírfulu nasulu.

Las', cà parintele Cuntianu a voitu sà-si obóre cu bot'a credentialulu d'in pomulu constitutionalu si nu i-a succesu, ér' parintelui Henclesiu si altoru pitigoi minorum gentium nu li s'a recunoscutu meritele pentru baserica si positi'a loru intunelectuale pr'in neci unu votu; factorii principali ai pitigoismulu au datu la alegeri cu increderea preste capu.

Surugiulu opiniunei publice dela Tinàcarulu romanu plesnindu mereu cu biciulu in abonenti maculaturiloru sele spiritali, pentru de a-i maná la alegerea de barbati binepitiguitori ai intereseloru basericesci si-a lovit cu plésn'a biciulu increderea ce-i jacéa in forma de pot-capu pe partea cea mai luminósa a embalagiulu acelei parti trupesci, care la alti ómeni se numesce „creri“ si — la alegeri a mancatu cu babaculu.

Uniculu doctoru in „filosofia“, pe care-lu numera istori'a basericesca g. or. intre „calugári“, si totu atát'a materialu pentru o mitra deveninda in vacantia, — a mancatu la Fagarasiu cu babacu.

Celu mai ponderosu archipitigoiu, care representa dupa sistemulu metricu — afara de capu, care altu-cum nu numera — minimulu de 150 chilo; precum si uniculu archipitigoiu cu merite stramosiesci pe pele de cane, care cu capu cu totu nu ajunge greutatea istorica a croitoriulu, s'a alesu in partile acele ale archidieceșei de deputatu pe unde nu resare sórele decátu in mediloculu verii si si atunci numai pe la amédi.

Au altu-cum si archipitigoi cuiburile loru electorali, in care li se clocesce increderea pr'in buhe cu succesu. Singuru alegatorii d'in cerculu Ternavei de susu au reclamatu pe politi'a d'in Sibiu, ca sà li spuna; cine este deputatulu loru sinodalu Dr. Eu-geniu Brutá?

Modernu.

S'a schimbatu mod'a betrana,
Lumea adi a 'naintatu;
Nime nu vre sà mai tiena
D'in betrani ce-a apucatu.

Adi totu omulu, ce sci' carte, —
De-a 'nvetiatu numai unu anu, —
Totu dupa fracu mi se bate,
Nu mai scie de sumanu;

Cà cultur'a cea moderna
Pe toti ne-a civilisatu,
Si pr'in magic'a-i laterna
Ochii ni-a iluminatu.

Cei betrani cu barbe sure
Au 'nceputu a 'nteneri;
Babele, cu ochi de mure,
Sciu pe juni a-i amagi.

Par' cà firea a sa lege
Si-a intorsu-o chiaru pe dosu,
Celu uritu acum alege,
Si culege celu frumosu.

Sci' mai multu puiulu de cióra, —
Fia ori càtu de golanu, —
Si mai susu pr'in aeru sbóra,
Decátu corbulu veteranu.

C' asta-di nu-e ca mai 'nainte,
Cei betrani au nebunitu,
Si copii-su mai cu minte;
Astu-feliu lumea-a propasitu.

De sci' cine-va sà 'nsire
Litere pe-unu foiu cuadratu,
Isi castiga memorire
Si trece de literatu.

Toti calcamu num' a domnia. —
De-amu fi càtu de desmetiati;
Toti càti sciu ceti si scie,
Figuréza de 'nvetiati.

„Corporalulu“, ce mangesce
Tóta dlu'a la papiru,
Pe „Gemeiner“ mi-lu silesce,
Ca sà-i faca „presentir“.

Scrib'a, celu ce diu'a 'ntréga,
Se trudesce-a copié,
Neci in séma nu te baga,
De nu-i dáci „Mari'a ta“.

Ast'a-e mod'a de acum'a, —
Toti-su domni cei cu nadragi.
Tituléza-i, lasa glum'a,
De nu vrei necasu sà-ti faci. —

Adi, lingàulu propasiesce
D'in coliba la palatu,
Celu sinceru se urgisesce. —
Si-e la toti discreditatu.

Asta-di vitiu-e istetia,
Si virtutea e pecatu,
Gravitatea-e faciaria,
Mod'a tóte le-a schimbatu.

Etimologi'a elementelor partidei centrale in sinodulu archidiececanu.

Siepte crai, — nu dela resaritu, in întielesulu d'in Romani'a, dér' pe terenu basericescu constitutionalu, — au caletoritu de la Brasiovu la Sibíiu. Nu ca să afe pe Cristosu, care dupa registrele politiei nu se află in Sibíiu, ei ca să se convinga, ca și cei siepte svabi cu lanci'a in mana contr'a unui iepure, că inchipuirea de periculu abate cătra balamucu. — Inaintea lor nu mergea o stea, desi' aveau toti trebuintia de lumina. Ei au plecatu dupa o naluca d'in „Albin'a.“

Acesti Don Juani biblici, siepte la numeru, sunt:

I. „*Diamandii*.“ Dela diamantu, o pétra scumpa, care lumineza și in intunerecu. — Pr'in schimbarea lui „tu“ in „dii“ și-a perdutu inse tóta poterea luminei și a devenitu unu pururea intunerecu cu devis'a: „Eu vreu să me luminezu.“!

E unu Diogene modernu. Precandu Diogene celu originalu caută adevéru lu diu'a cu lampasiulu aprinsu, Diamandii ambla cu adevéru lu, in mana dér', ca să-lu védia, trebue să-i aprindi lampasiulu. Déca a vediatu inse o-data adevéru lu, a-poi se tiene de elu, ca orbulu de gardu, chiaru și candu ar fi intunereculu celu mai infernalu.

II. „*Puscariu*.“ Se deriva fora indoiala dela „pusca.“ E o pusca renitenta, pentru-că, ca să se slobóda, trebue mai antaiu să-i scaperi, și totu nu esci siguru, că vei nimeri. De aceea a tientatu la centru sinodalu, ca cu atât'a mai siguru să se slobóda pe — d'in dereptu.

Spre deosebire de alte pusce de pe tempulu candu nu s'a fostu inventatu inca pravulu, adaugu că pusca centrala, de multele păcături in cremenea opiniunei publice, s'a inrositu la „cocosiu.“ Pentru aceea pórtă numirea vulgara „pusca cu cocosiu rosii“ și canta in latratur'a trocariloru.

III. „*Batulescu*.“ O baia esplotata pana la cója. De aceea se hranesce acum d'in tipicu, dupe alu carui necunosciintia a capetatu brău rosii și indreptățirea de a-si acoperi pe horibile vacuum alu creriloru cu unu potcapu. — Pune-i o cósa in mana și a-poi te inchina la santulu Haralampie in persóna!

IV. „*Mesiot'a*.“ Dupa silab'a d'antaia, de origine și caracteru, sasu. Elu este punctulu celu mai negru in centrulu sinodului. Ma in intregu sinodulu se teme numai de concurinti'a lui *Patiti'a*, care altu-cum insusi se intuneca de besn'a partidei, de care se tiene.

Mesiot'a e omu independinte, abstragundu dela frica de Brasioveni, și de consistoriulu archidiececanu. D'in motivulu acest'a si-a acoperitu independinti'a cu centrulu.

V. „*Petricu*.“ Ai dice, că-e tare ca pétr'a, déca nu și-ar fi intinsu barac'a in centru, ca să nu'lu bata grindinea și la alegerile fitórie sinodali să-i sparga *Baracu* increderea.

VI. „*Sorescu*.“ Nesmintitu se deriva dela „sóre“, dér' in întielesu biblicu. Dupa istori'a biblica, care cu atât'a convingere se invétia in scólele nóstre populari, a facutu Ddieu in diu'a d'antaiu lumin'a, ér' in diu'a a patr'a sórele, care dupa cunosciintiele laici

este caus'a luminei. Asié merge consecinti'a in sensulu adevéru lu biblicu cu trei dile inaintea causei și pr'in urmare ai potea dice de *Sorescu*, care a invetiatu d'antaiu teologi'a biblica, ca să se faca a-poi advocatu, ca să se derive dela sóre. La esplicarea acést'a biblico-etimologica se duce și imprejurarea, că pona esprima *Sorescu* unu euventu, póte resari sórele comodu a patr'a di dupa facerea luminei.

Alti etimologi deriva pe *Sorescu* dela „suru“. Are sensu și derivatiunea acést'a, pentru-că bietulu omu a incaruntitu sub desbaterea verficariloru sinodali, și totu n'a venitu in chiaru cu increderea alegatoriloru sei, cari se vedu, că l'au alesu, ca și pre *Pred'a*, sub durat'a unei intunecimi de sóre.

VII. „*Iosifu*.“ Acest'a n'are etimologia. Neci dela *Potifar* nu-lu poti etimologiá, fore ca să denegi cu totulu esistinti'a unui altu *Iosifu* cu unu altu „*Vino'ncóci*“. Elu servesce la partid'a centrala numai in „legău“! Ar potea trage inse și in „hamu“!

Duhovniculu.

— Comedia intr'unu actu. —

Persónele:

<i>Scapa Fuga</i>	<i>Duhovnicu</i>
<i>Ud'a</i>	<i>Paharnicu</i>
* * *	<i>Teologi</i>

(Se intempla intr'unu seminariu romanescu gr. cath.)

Scen'a representéza unu salonu mobilatu, in medilocu o mésa de serisu.

Scen'a I.

(*Scapa Fuga, síede pe o sófa*.)

Scapa F. Dica lumea ce va dice,
D'in seminariu nu m'oiu duce,
Eu voi tractá totu cu Duhulu
Si de m'oru bate cu pummulu.
Toti in contr'a mea cãrtescu,
Pona stau să nebunescu,
Pentru-că am postu inaltu,
Cu titluri incoronatu.
Lumea tóta me cunósce,
Si'n Vien'a si in Pesce,
Eu-su Diriginte vestitu,
Invetiatu și renumitu.

Scen'a II.

(*Ud'a vine in salonu*.)

Ud'a și Scapa Fuga.

Scapa F. Bata-mi te cuculu!
Du-te ada celu vinarsu,
Să mai uitu și de necasu,
Mane érasí să vorbescu,
La corpulu helu clericescu,
Ada santulu Chrisostomu,
Să mai adaugu câte-unu tomu
La vorbirea-mi latinésca,
Care să me prémarésca.
(*Ud'a aduce vinarsulu*.)
Ud'a. Să traiesci humilinti'a ta!
Scapa F. Servus! (*beu ambii*.)

Scen'a III.

(Scapa F. la oglinda și-admira imaginea sa.)

Scapa F. Vai ce tipu de canonicu,
Potrivitu și de vladicu;
Ôre este mai frumosu
In acestu Ardêlu muntosu?
Ce barbia lungarétia,
Ce cantatura marétia,
Ce budiutie rumenele,
Cu mustetie frumosiële,
Ochii negrii ca de mura,
Perulu finu ca și de struna,
Tôte-aceste 'ncantatorie
Cu guritia ridietória,
Me facu mundru frumosiëlu,
La unu pictoru de modelu.

Scen'a IV.

(Se aude tragundu-se unu clopotiëlu. Scapa Fuga intra in museu.)

Scapa F. Teologi.

Scapa F. Nu sciti, că este silentiu,
Toti să taceti ca piticu,
Că-ci altu-cum pe toti in choru
Ve propunu la Consistoriu!
Dér' acest'a cine este?
Ce-'ntemplări sunt tôte-aceste?
„Unu popa cu peru caruntu“. —
(Raspunde unu ductoru lungu.) —

Scapa F. Nu v'am spusu destule ori,
Voi blastemati netarei,
Că aici n'are intrare,
For' a mca deliberare,
Neci chiar' insusî imperatulu
Și episcopulu cu Tatalu.
Domnule Parente! — afora . . .
Ti spunu fora de ocară;
Că-ci la d'in contra indata
Vei fi scosu chiaru cu armata,
Aici e laboratoriu,
Să se-auda muse'a 'n sboru,
Auditu-ati blastemati
Voi netarei dehamati? (intra in salonu.)

Scen'a V.

(Scapa F. ia st. Christost. și se duce in sal'a seminariala.)

Scapa F. Teologi.

Scapa F. Dragii mei, iubittii mei,
Lui Christosu invetiacei,
Voiu vorbi de etichete,
Care este de folosu,
La omu teneru și frumosu.
La mēsa dēca te duci,
Trebuie să te sufulci,
Să nu te ia-'n hopote,
Să te rida-'n hohote.
La mēsa, d'in intemplantare
Vine să-te suffii 'n nare,
Să nu faceti, ve rogu eu,
Neci chiar pentru Ddieu,
Că-ci potu cu totii indata,
Să-si verse stomacu 'n vase.
Lingur'a n'o bagă-afundu
Ca să n'o scapi in profundu;
D'in fripturi să-ti ici pré multu,
Este lucru ridiculu,
Cu nime să nu vorbesci,
Neci in latari să privesci,
Neci cu doru să nu te uiti
La obradiulu tenerutiū.
Aceste să-le tieneti
Pricopsiti să ve numiti!

(Bravo! bravo! striga toti, și între strigatele aceste Scapa F. parasesce sal'a.) Cortin'a cade.

Pe rêvasiu.

Horváth Gyula, cu ajutorinlu romaniloru ajunsu deputatu dietale d'in unu cercu alu comitatului Cetatea de Balta, combatendu proiectulu ministrului de interne, in respectulu infiintării comitatului Elisabetopole in Transilvania, aduce între altele argumentulu, că cei de limba straina ar prevalá (intrege) pre cei de limba magiara.

Ôre coconi'a s'a d'in care istoria a invetiatu, că romanii sunt cei de limba straina, și straini in vét'r'a loru? — Dlui socotesce, că dēca Dni'a-lui, cu nēmulu seu este veneticu in vét'r'a nōstra, și noi vomu fi venetici?

Ei bine; a-poi să-i mai dee romanii și alta data voturile loru lui, ca cu ajutoriulu loru să ajunga deputatu?

O deputatiune de trei d'in granitia, espedata in frunte cu unu puin de-alui Osend'a Banatului și-cerca noroculu la Pute-a-pesce, de a scapá Caransēbesiulu de porti'a de 75000 fl. pusa pre capulu ómeniloru, mai de parte de a esoperá remanerea Tribunalului și a comitatului. Me temu inse, că voru amblá calea manusului, că-ci cele 75000 fl. nu se potu ertá, că-ci a-poi teatrulu natiunalu d'in Pute-a-pesce și alte institute magiare nu se potu sustienē. Tribunalulu inca nu li-e neci de unu folosu, că-ci esundēza numai cu limba magiara graniti'a, a carei'a justitia nu o pricepe nime pe a-colo; și comitatulu este numai o papusă in man'a a duoi seu trei amplotiati, pentru a *druckuli* la alegere vr'unu candidatu magiaru. Pentru acēst'a n'au romanii la ce tramine deputati la Pute-a-pesce. Incredia-se in puterea loru traianida și otielēasca-si virtutea romana!

Ondrasiu vre să ne parasēasca, că-ci atāt'a a fericitu Ostr-Ungari'a, de a pus'o la prundu, elu inse, a ajunsu bine incarcatu pe uscatu, deci ce-i pasa de marea viforosa, in carea o lasa pre Ostr-Ungari'a să plutēasca!

Renegatii magiaroni și magiarii nu suferu neci aceea, că amplotiati romani să tiena vr'o fóta romana, inca neci beletristica, in Maramuresiu, stravechiulu locu romanescu, asie se vaiera unu prenumerante alu Familiei; dēra facea bine, dēca respectivulu nu batea dob'a, ci 'și cautá medilocu cum să se prenumere la Familia; renegatiloru magiaroni și magiari li spunemu inse unu memento mori! și că romanulu tienne mīnte!

Deóra-ce diplom'a advocatuala a lui Herr Kulotz s'au aflatu intr'unu coltiu de strada, tóta mucedita, spre nenorocire inse a rosu-o sfórecii și a-poi chiaru pasagiulu acela, care suna despre dreptulu de a potē advocati, (stallum agendi); aflatoriulu presentandu cu bucuria acea diploma stapanului seu, acēst'a îi refusá donulu promis, adevca pelea de ursu, carea o impuscase unu óre care-va Isacu și o daruise diplomatului; firesce, că Dlui scie numai promite, dēra nu scie tienne și cuventulu.

Jalb'a dracului.

Pe olumbu langa otaru,
Siede draculu pupu,
Si se plange cu amaru,
Cătra Belzebubu.

Că nu are de lucratu,
Tôte le-a sfirsitu,
Cātu de lucru i-s'a datu,
Totu a implintu.

Belzebubu l'a ascultat
Si-a-poi l'a tramisu,
Să amble d'in satu in satu,
Precum elu i-a disu.

Si pe unde va aflá
 Omeni renegati,
 Sà-i aduca 'naintea,
 Dinsului, — legati.

Si-apoi draculu a amblatu
 Nóptea ne'ncetatu,
 Renegati càti a aflatu,
 Toti i-a dusu in iadu.

Dér' nu i-a aflatu pe toti,
 Cà si adi mai sunt,
 Carii pentru patru zloti,
 Sufletulu 'si vendu.

Vin'o drace, nu crutiá.
 Petioru-ti dracescu,
 Si mai dù, càtu vei aflá,
 Cà se pré, sporescu.

Nemicuri.

Unu baiatu, carui'a i placea carutiutul, candu incepu'a invetiá „tatalu nostru“, dupa-ce cu rogatiunea ajunse pana la diumatatea lui „tatalu nostru“, unde inse se inpedecá, nesciundu ce sà dica mai departe, dise càtra fratele seu mai mare: hibai! mai in colo (cu cuvintele acele se manau si cai, candu 'lu carutiau pre elu).

Unu baiatu de 5 ani capotandu dela mama s'a o falica de pane pré subtire taiata, dise càtra mama s'a aratandu cu man'a nàtra panea cea mare: „pentru ce tai, mama, asté de mica pane, cà éca vedi, cà ce pane mare avemu“?

Altu baiatu intrebà pe tatalu seu: cà cum 'si facu jidovii cruce?

Parol'a d'lei a unui caprariu d'in granitia.

*Ik melde gehorsamst:
 Haptag presentir,
 Malatu cu stiru,
 Ik bin hier,
 Sà-ti aducu de scir',
 Cà primariulu nostru e suspendir',
 Reputationulu seu crepir!
 O! verflucht!! . . .*

D'in fauri'a canóneloru archidiececane.

Curiosu, ca si evlavii nostrii stramosi, cari vedeau in canónele sinodeloru vechi totu atâte trepte càtra raiu, m'am decisu si eu a cercetá fauri'a canóneloru basericesei d'in archidiececane si a me convinge pr'in vedere propria despre maiestri'a santiloru parinti in fabricarea trepteloru, cari ducu la mantuirea sufletésca.

Unu „bine atí venitú“ de a supr'a intrării in fauria, compusu d'in frundie de stejariu, se parea, cà me invita si pre mine la intrare, desi eu n'aveam cugete rezervate, ca sà me ingrasiu d'in fructele, la a caroru desvoltare au servitu frundiele de stejariu, pentru-cà eu nu me tieneam de tagm'a pitigoiloru.

Ca si candu calca cine-va unu locu santu, mi-am facutu si eu cruce si am intratu intr'o sala, care gemea in

lips'a de spatiu. — Prim'a cautare de ochi pr'in sala m'a costatu alta cruce, vediundu pe santii parinti sinodali, siediundu pe bance, cum se obicinuiescu in sale de pertractari finale. Le vedeai d'in faci'a santiloru parinti, cà invidiéza pe santulu Alexie, care in lips'a de altu scaunu a siediutu — precum se scrie — fara fleferénda pe unu musunoiu de furnici.

Eu neavendu onórea de a me impartesi bataru de unu coltiu alu unei banci, pe care se pocaiu santii parinti sinodali pentru pecatele increderii fortiate, care i-a tramisu la sinodu, mi-am intinsu spatele pe paretii salei, si ca sà castigu o basa mai solida, mi-am cracitu petiórele. Si déca m'ar fi fotografatu Costanda in positi'a acésta, m'ar fi potutu vinde cà santu dela Gherl'a, séu Lipov'a, pentru cà indata ce m'a zaritu Cuntianu, a facutu cu man'a drépta o miscare pr'in aeru, cà si candu ar fi trecutu pe langa o cruce d'intre hotare.

O mésa, care, dupa cum spune istori'a, sà fia fostu odinóra verde, erá centrulu cautaturiloru tuturor santiloru parinti. — Pe mésa jacea o carte, de care se dice, cà a fostu mam'a acelei carticici, care a cadiutu la Erusalimu d'in ceriu. Langa carte hodinea unu clopotu. Form'a lui 'lu tradá, cà e d'in Fauristea maistrului Carolea. Erá mai fericitu decâtu tenerimea scolara, cà i lipsia urechile. Ma d'in temerea, ca sà nu se intemple unu cutremuru de pamentu in sinodu, si sà fia necesitatu a suná mereu, i-a negatu maistrulu si limb'a.

O inscriptiune in fruntea salei, totu d'in frundia de stejariu strigá insedaru: „Uniti-ve in cugetu, uniti-ve in sentiri“. — Angustitatea salii a ingrigitu deja de cea mai perfecta unire a santiloru parinti. Mai lipsia numai sarea potrivita, ca sinodulu sà aibe tóte calitatile unui butoiu de harince.

Motivulu principalu, care m'a sedusu la restignirea mea benevola pe paretii salei sinodali, a fostu peccatulu curiositáti, ca sà cunoscu in persóna elementele partidei centrale a brasoveniloru, care s'a constituita in „Kis-Kapus“, in urm'a unei basme d'in Albiu'a, fore ca sà existe in sinodu partide de stang'a si drépt'a.

Am vediutu siepte brasoveni, si totu atâte peccate constitutionali basericesci. Acesti siepte centralisti, fore stang'a si drept'a, au venitu la cunoscinti'a svabésca, cà si ei au capu. Cunoscinti'a acést'a, care s'a fostu adusu si in anii trecuti de unu negutiatoriu d'in Dev'a la tîrgulu sinodului archidiececanu, s'a privitu d'in partea celor'a siepte eroi mercantili, ca marfa de brasovenia, si a atrasu atentiunea publicului la ea pr'in unu reclamu in Tinagrafulu romanu.

Nu sciu inca ce rezultate voru secerá brasovenii cu marfa loru in sinodu. Sunt, ce e dreptu, trocari, negutiatori esperti. — Un'a numai me temu: „sà nu se fia inselatú ómenii candu au venitu la cunoscinti'a, cà au capu.

TAND'A SI MAND'A.

T. Frate Manda! uiniu! mai saru d'in pele de bucuria!

M. Da ce bucuria te-a potutu ajunge in timpurile aceste de esecutari, persecutari, de esundari si vaiarari generali?

T. Da cum sà nu me bucuru, candu cu proiectat'a organizare a fundului regescu si a universitáti sasesci se va deschide si romanului us'a egalei indreptatiri si va intrá si elu in dominiulu averei universitáti.

M. Ce vorbesci? d'ora esci capiatu? Cine va face legi de acele nebune pentru noi?

T. D'ora ministeriulu liberalu a si gatatu proiectulu acel'a si diet'a l'a si desbatutu

M. L'a gatatu, Dieu! si diet'a l'a si desbatutu, d'era nu pe sem'a romaniloru, ci pe sem'a sasiloru; ori n'ai cetitu, ca intr'acel'a totu de cercuri sasesci, de universitate sasésca si de averea sasésca se vorbesce; éra cui i trebuie parte d'in averea aceea, sa-o caute pe calea legii!

T. A-poi ca d'ora foile liberali-bucinara o era noua pentru poporele d'in „fundulu regescu“, si ca acést'a sa intre catu de curendu in activitate, intre altele argumentéza cu aceea, ca ce apesati sunt romanii in „fundulu regescu“; deci trebuie magiarii sa-i scóta catu de curendu d'in jugulu sasescu. . . .

M. Si totu-si ne dadusera „liberalii“ éra-si pe man'a sasiloru, pentru-ca cióra langa cióra trage! inaintea lumii se svadescu, dupa culise se pupa si intrighéza in contr'a romaniloru! Acum'a mai ai pofta sa chiuiesci?

T. Ah! lasa-me, ca mi-a trecut poft'a de chiuitu! si Dómne! cum am crediutu in schimbarea lucrurilor!

M. De alta data nu di hopu, pana nu esci in jocu, si schimbarea lucrurilor nu e acceptá dela altu-ceva, fore singuru dela — poterile tele!

T. In decurgerea debaterii proiectului de lege despre „fundulu regescu“ etc. tare se vaiarara sasii despre perderea averii lor, si a misiunii lor culturale in Ungari'a etc. desi proiectulu vorbesce numai despre lucruri „sasesci“, si ii face éraal pre ei stapani preste romani; — óre pentru ca este vaiararea aceea?

M. Pentru-ca sasii sa-si spele man'a ca Pilatu inaintea lumii si sa dica, ca nu ei au facutu legea aceea, pr'in care apésa si mai de parte pre romanii, ci magiarii, deci man'a romaniloru sa mérga a-supra magiariloru si nu a-supra sasiloru!

T. Totu atát'a; d'era noi nu suntemu asié de netárai, ca sa nu' pricepemu falsitatea si a unor'a si a altor'a, inse pentru ce totu-si ne apera magiarii in argumentele lor in contr'a sasiloru?

M. Pentru-ca, dupa-ce ne-au dripitu la páimantu, sa ne mangaia, ca sa nu fimu maniosi pre ei, ci pre sasii, de si acést'a voru fi mai de parte slugii lor! Déca inse sasii totu si-perdura multu d'in privilegiile lor, ast'a este dreptu multiamita, pentru-ca se facura *unionisti* spre stricarea romaniloru, si candu voru fi pe rondu si ei dripiti, a-poi se voru prinde de mana cu romanii.

T. Numai romanii voru cam scii cu cine au tréba si ce au sa faca cu ei!

T. En audi frate Mando! sa fia ádeveratu, ce se vorbesce si se cetesce in lumea larga, ca primariulu slatinariu sa fia suspendatu?

M. Dreptu, Dieu, aceea, cea ce eu insumi n'am vrutu sa credu, s'a intemplatu, elu, Kaiseru, este suspendatu, d'era, numai *provisoriu*.

T. Cum se intielege aceea?

M. Da éca asié, ca numai pana atunci remane suspendatu, pana candu va curge cercetarea in contr'a lui, dér cum se va fini. . . .

T. A-poi ce va fi?

M. Da a-poi elu va fi érasii repusu, pentru-ca stapanirea are trebuintia de unu catielandru ca elu, si pentru-ca in restempulu suspendáarii vré sa-si cunósca contrarii personali, ca sa-i póta si mai tare persecutá!

T. O! bata-lu sant'a nevoia!

M. Bata-lu de mine si temái'a!

Anecdote.

(Barometrulu.) O dómna comandá subretei sele, sa mérga in foisorulu casei, spre a vedé, déca a cadiutu barometrulu séu nu. Fét'a se duse si reintórse iute cu respunsulu: „ba, dómna, n'a cadiutu, e inca totu in cuiu.“

(Pacientia de nevoia.) Unu barbatu atacatu de o grea reuma díse socei sele: „ei ce dici, draga, nu suferu eu cu pacientia morbulu meu? Alti podagristi tóte le arunca in capulu ómeniloru, câte nu-mai li vine in mana.“

— Esti'a inse nu voru fi avendu morbulu si in mane si in petióre, precum tu lu-ai, dragule! — respunse la momentu socei'a.

(Pruncii buni si rei.) O fetitia de vre o 6—7 ani inaintea póteii facea jocuri nemorali cu fratii ei si mai cu alti prunci. Tatalu ei, observandu-o, o chiamá in casa si-i dadú svaturi de bunacuviintia, inchiaendu-si vorbirea cu aceste cuvinte: „fiic'a mea Mariuca, déca pruncii cei rei voru mai amblá sa te incele, sa nu-i urmezi!“

— Ei bine tatuca; d'era déca *pruncii cei buni* voru face asemenea? — respunse fetiti'a in tóta nevinovati'a ei.

(Soci'a unui confusu.) Domnului X., care éra pururi'a fórte confusu, la câte-va díle dupa ce s'a inoratu, ii díse unu cunoscutu: „Ti gratulezu, frate! cá-ci am auditu, cá te-ai inoratu déjà. Rogu-te, sa-mi spuni, cum se chiama gentil'a fetióra, pre care o ai luat?“

X. aruncandu spre elu o aspra privire, tacu mulcomu. La ce cunoscutulu ilu intrebá mai dep: rte: „cum? póte alés'a nu e vre o fetióra?“

— Nu!

— „Dóra e o veduva?“

— Nu ei!

— „Ei a-poi va sa fia vre o femeia despartita de barbatu?“

— Neci acea!

— „Pentru mil'a lui Ddién! pre cine ai luat d'era?“

— Pre un'a d'in tíera straina!

(Mórte usióra.) In o frigurosa séra de iérna se vorbiá intr'o sócietate de unu omu inghiaciatu.

Eu tienu, díse unulu, cá inghiaciarea are sa fia o mórte fórte usióra. A-nume omulu se culca a-fore in geru, adórme, si, pe candu se descépta, e déjà mortu!

(Anim'a la locu réu.) Unu Taia-fuga de o reputatiune dubiósá se laudá in publicu, cá elu este de unu caracteru deschisu si firmu. „Anim'a mea“ — díse elu — „totu-de-a-un'a mi sare pé limba, candu vreu sa dícu ce-va.“

— Da, am observatu, fórte a-dese ori — ii respunse altulu — cá anim'a DTele nu e la locul ei!

Càrtiariulu satului.

Amicului meu d'in S. — Fórte bune. Nu abandoná acestu terenu, cá-ci ai umorulu naturalu. La adresele indicate am tramisu. Casin'a germana s'a p'numeratu. Multa salutare fratiésca!

D'in caus'a, cá redactorele acestui diariu a fostu departatu d'in Aradu, ér' a-poi ocupatu in sinodulu eparchialu de estu anu, nril presinti au intardiatu. Cere-mu scusele onor. publicu, promitiendu rebonificarea restantielor.

Redactiunea.